

Μ Ε Ρ Ο Σ Α. Γ Ε Ν Ι Κ Ο Κ Α Ι Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Ι Κ Ο Μ Ε Ρ Ο Σ .

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι. Η Υ Π Α Ρ Ξ Η Τ Ο Υ Α Ν Θ Ρ Ω Π Ι Ν Ο Υ Ο Ν Τ Ο Σ Μ Ε Σ Α Σ Τ Η Ν Α Β Υ Σ Σ Ο Τ Ο Υ Σ Υ Μ Π Α Ν Τ Ο Σ .

Ἡ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν εἶναι σωστὴ ἄβυσσος. Ἄβυσσος εἶναι τὸ αἰώνιο μυστήριον τοῦ ἔρχομοῦ τοῦ Ἀνθρώπου στὸν Κόσμον, ἄβυσσος τὸ τρομερὸ δράμα τοῦ βίου του ἀπάνω στὴ Γῆ καὶ τῆς διαβάσσης του μέσ' ἀπ' τὸ Σύμπαν, ἄβυσσος ἡ ἀσύλληπτη σὲ φρίκη καὶ τραγικότητα καὶ ἀγωνία κοσμοσυγκλονιστικὴ τραγωδία τοῦ θανάτου του. Ἄβυσσος ὁ Κόσμος, ἄβυσσος ἡ Ζωή, ἄβυσσος κάθε μορφῆ, κάθε στιγμῆ τῆς Ζωῆς. Ἄβυσσος ἀβύσσων τὸ Ἄπειρον, ἄβυσσος ἀβύσσων καὶ τὸ ἀπειροελάχιστο μέρος τοῦ Ἀπείρου, τὸ Ἀνθρώπινο Ὄν. Ἄβυσσος τὸ Πνεῦμα, ἄβυσσος ἡ Ὑψη, ἄβυσσος ὁ Χῶρος, ἄβυσσος ὁ Χρόνος, ἄβυσσος ὁ Ἔρωσ, ἄβυσσος ὁ Θάνατος, ἄβυσσος ἡ Στιγμῆ, ἄβυσσος ἡ Αἰωνιότητα, ἄβυσσος τὸ Πᾶν. Τὸ Πᾶν βγαίνει ἀπὸ τὴν Ἄβυσσον καὶ πάει στὴν Ἄβυσσον...

Τὴ ζωὴ μας μέσα στὸ Ἄπειρον ζώνουν δυὸ ἀπέραντοι ὠκεανοί, δυὸ ἄβυσσες, ἡ ἄβυσσος τῆς Αἰωνιότητος πρὶν ἀπὸ τὴ γέννησή μας καὶ ἡ ἄβυσσος τῆς Αἰωνιότητος ὕστερ' ἀπὸ τὸ θάνατό μας.

Τὴ ζωὴ μας μέσα στὸ Σύμπαν πλακώνουν βαρειά, βαθειά, πηχτά, ἀδιαπέραστα, φριχτά, αἰώνια σκοτάδια. Πατέρας μας ὁ Ζόφος, μάνα μας ἡ Ἀγωνία.

Ἡ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Ἄπειρον καὶ τὴν Αἰωνιότητα εἶναι ἀτέλειωτη φριχτὴ μαρτυρικὴ πορεία μέσ' ἀπὸ γκρεμοὺς καὶ βάραιθρα, ἀπὸ ἄβυσσες καὶ χάη. Ἀπὸ γκρεμὸν σὲ κάθε στιγμῆ ὁ Ἀνθρώπος γκρεμίζεται μέσα σὲ γκρεμὸν, ἀπὸ βάραιθρον πέφτει σὲ βάραιθρον, ἀπὸ χάος σὲ χάος, ἀπὸ ἄβυσσον σὲ ἄβυσσον.

Φουρτουνιασμένος ὠκεανὸς ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ. Αἰσθήματα δέους καὶ ἀγωνίας, θρησκευτικῆς κατάνυξης καὶ ἔκστασης κατακλύζουν τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ στὴ σκέψη τῶν ἀβύσσων τοῦ προβλήματος τοῦ Σύνπαντος καὶ τῆς παρουσίας τοῦ Ἀνθρώπινου Ὄντος μέσα στὸ Σύμπαν. Τὸ μεγάλο πρόβλημα, τὸ πρόβλημα ὅλων τῶν προβλημάτων, τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν Κόσμον εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς ἀνθρώπινης μοίρας καὶ σ' ἐτούτην ἐδῶ τὴ ζωὴ μέσα στὸ Χρόνον καὶ στὴν ἄλλη, τὴν ἄγνωστη καὶ μυστηριακὴ κατάστασή μας ὕστερ' ἀπὸ τὸ θάνατό μας, τὴν κατάστασιν τῆς ὑπαρξῆς μας μέσα στὴν Αἰωνιότητα. Στὴν αἰωνιότητα τῆς ἀθανασίας τῆς Ζωῆς γιὰ τοῦ Θανάτου;

Τὸ πρόβλημα τῆς ἀνθρώπινης μοίρας εἶναι ἡ καρδιὰ τοῦ μεταφυσικοῦ προβλήματος τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν. Τὸ μεταφυσικὸ πρόβλημα εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς θέσης τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν

Κόσμο, μέσα στον Ἄπειρο Χῶρο καὶ τὸν Ἄπειρο Χρόνο. Τὸ πρόβλημα τοῦ ἀπολύτου πραγματικοῦ, τοῦ ὄντολογικοῦ, δεσμοῦ τοῦ Ἀνθρώπου μὲ τὸ Σύμπαν, τὸ Ἄπειρο καὶ τὴν Αἰωνιότητα.

Τὸ πανυπέριστα, ἱερώτατο καὶ θειώτατο ἔργο τοῦ Πνεύματος μέσα στὸν Κόσμο, καὶ τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Τέχνης καὶ τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἐπιστήμης, εἶναι τὸ ἔργο τῆς πνευματικῆς σύλληψης καὶ θεωρίας τῆς ἀληθινῆς εἰκόνας τοῦ Σύμπαντος καὶ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν, μὲ ἄλλους λόγους τὸ ἔργο τῆς πνευματικῆς αὐτοσυνείδησης τοῦ Ἀνθρώπου στὴ ζωὴ του μέσα στὸν Κόσμο, τῆς φωτεινῆς ἀρπαγῆς καὶ κατοχῆς τοῦ ἀληθινοῦ νοήματος τῆς ζωῆς του μέσα στὴν ἄπειρη καὶ αἰώνια Δημιουργία.

Μόνο ἡ προβολὴ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Ἄπειρο καὶ τὴν Αἰωνιότητα καὶ ἡ βαθειὰ πνευματικὴ συνείδηση τῆς πραγματικῆς σχέσης καὶ τοῦ ἀπολύτου ἀληθινοῦ οὐσιαστικοῦ ἢ ὄντολογικοῦ δεσμοῦ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου μὲ τὴ ζωὴ τοῦ Σύμπαντος μπορεῖ νὰ μᾶς ὑψώσῃ στὸ φῶς τῆς ὑψηλῆς πνευματικῆς συνείδησης τῆς πραγματικῆς κοσμικῆς θέσης μας καὶ τῆς ἀληθινῆς μοίρας μας μέσα στὶς ἀβυσσες τοῦ Ἀλείρου καὶ τῆς Αἰωνιότητος. Ἡ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν εἶναι μιὰ δίχως τέλος πανοραμιακὴ καὶ φαντασμαγορικὴ κινηματογραφικὴ ταινία ἀπειρῶν εἰκόνων καὶ δραμάτων, ποὺ γιὰ τὴν ἀρπαγὴ καὶ τὴν κατοχὴ τοῦ βαθύτερου καὶ ἀληθινοῦ νοήματός της πρέπει νὰ προβληθῇ στὴ διάστασή της τοῦ βάθους, στὸ βάθος τοῦ Ἀλείρου καὶ τῆς Αἰωνιότητος. Ἡ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν Κόσμο δὲ σταματᾷ ἀπάνω στὴ Γῆ καὶ μέσα στὸ Χρόνο, ἀλλ' ἀπλώνεται μέσα στὸ Ἄπειρο καὶ σφιχταγκαλιᾷ τὸ Ἄπειρο καὶ τὴν Αἰωνιότητα. Ἡ ζωὴ μας ἀπάνω στὴ Γῆ συμπλέκεται καὶ σφιχτοδένεται, μ' αἰώνιους ἀτσαλένιους δεσμούς, μὲ τὴ ζωὴ τοῦ Σύμπαντος. Ἡ κοσμικὴ μοίρα μας ταυτίζεται ἀπόλυτα μὲ τὴ μοίρα ὅλου τοῦ Κόσμου. Ὁ Ἀνθρώπος στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα εἶναι καὶ παιδὶ καὶ ἀδερφὸς τοῦ Σύμπαντος καὶ ἔχει τὴν ψυχὴ καὶ τὴ μοίρα τοῦ Σύμπαντος.

Τὸ φῶς τοῦ ἀβυσσαλέου αὐτοῦ προβλήματος εἶναι ὁ ὑπέριστα σκοπὸς καὶ μόχθος καὶ ἡ μεγάλη ἀγωνία καὶ τραγωδία τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὴ Δημιουργία. Ἡ συνείδηση καὶ τὸ φῶς τοῦ Σύμπαντος! Ἡ συνείδηση καὶ τὸ φῶς τῆς ζωῆς καὶ τῆς μοίρας τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν Ἄπειρο Χῶρο καὶ τὸν Ἄπειρο Χρόνο!

Ἡ Ἐπιστήμη τῆς ἐποχῆς μας δίνει σ' ὅλη τὴν πνευματικὴ Ἀνθρωπότητα τὴν πιὸ μεγαλειώδη καὶ πιὸ θαυμαστὴ εἰκόνα τοῦ Σύμπαντος, ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ ἐγνώρισε ὅλος ὁ Κόσμος σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες τῆς πνευματικῆς ζωῆς του καὶ ἱστορίας του. Στὸ φῶς τῆς κοσμολογικῆς ἐπιστήμης τοῦ 20οῦ αἰῶνα μέσα στὸ Ἄπειρο πλανιῶνται, μέσα σὲ ἀγνωστο καὶ ἀπροσδιόριστο Χρόνο, ἓνα ἑξακισεκατομμύριο (1.000.000.000.000.000.000) ἀγνωστοὶ καὶ μυστηριακοὶ ἄστρινοι κόσμοι. Ἐνα τρισεκατομμύριο (1.000.000.000) ἀπὸ τοὺς κόσμους αὐτοὺς εἶναι μόνο οἱ Γαλαξίες. Κάθε Γαλαξίας ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια ἢ δισεκατομμύρια ἄστρα. Καὶ ὁ Γαλαξίας, ποὺ στὸ κοσμικὸ ἄστρινο σύστημα

του και συγκρότημά του ὑπάγεται και ὁ πλανήτης μας, εἶναι συγκροτημένος ἀπὸ διακόσια πενήντα δισεκατομμύρια (250.000.000.000) ἄστρα.

Ἰλιγγιά στ' ἀληθινὰ και σαλεύει ὁ νοῦς τοῦ Ἀνθρώπου στὴ σκέψη τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄστρον τοῦ φυσικοῦ Σύμπαντος και τῶν ἀποστάσεων τους. Ἡ Ἐπιστήμη τοῦ αἰῶνα μας μετράει τὶς ἀποστάσεις τῶν ἀστρινων κόσμων τοῦ Σύμπαντος μ' ἑκατομμύρια και δισεκατομμύρια χρόνια φωτός. Καὶ γίνεται ἤδη στὶς ἡμέρες μας ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς ἀστρονόμους λόγος γι' ἀποστάσεις τῶν ἄστρον ἑνὸς και δύο και ὄχτῶ και δέκα και ἴσως και περισσότερων δισεκατομμυρίων χρόνων φωτός!

Τὸ ἴδιο Ἰλιγγιά και σαστίζει τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀνθρώπου και σαλεύει ἀπὸ τὰ θεμέλιά του ὀλόκληρο τὸ οἰκοδόμημα τοῦ πνευματικοῦ ναοῦ του στὴ σκέψη τῆς μεγαλοσύνης και τῆς ἀπεραντοσύνης τῶν ἄστρινων κόσμων τοῦ Σύμπαντος. Ἀπο τὰ πιὸ μικρὰ ἄστρα τῆς Δημιουργίας ἢ μικροσκοπικὴ Γῆ μας, στ' ἀληθινὰ ἓνα σπειρὶ ἄμμου μέσα στὸ ἀπειρο Σύμπαν. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τ' ἄλλα ἄστρα εἶναι χιλιάδες κι' ἑκατοντάδες χιλιάδες φορές μεγαλύτερα ἀπὸ τὴ Γῆ. Καὶ ἄλλοι ἀστρινοὶ κόσμοι εἶναι ἑκατομμύρια και δισεκατομμύρια φορές μεγαλύτεροι ἀπὸ τὴ Γῆ. Καὶ ὁ Γαλαξίας τοῦ κοσμικοῦ συστήματός μας εἶναι διακόσια δισεκατομμύρια φορές μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Ἡλιο. Καὶ ἄλλα ἄστρα μέσα στὸ Ἄπειρο, ποὺ ἡ Ἀστρονομία τῶν χρόνων μας ὀνομάζει «ἄστρα γίγαντες» και «ἄστρα ὑπεργίγαντες», εἶναι δέκα χιλιάδες φορές φωτεινότερα ἀπὸ τὸν Ἡλιο. Καὶ καθένας ἀπὸ τοὺς ἀστρινους κόσμους τῶν ἀπόμακρων νεφελωμάτων συγκροτιέται ἀπὸ ἑκατομμύρια ἥλιους!

Ὁ μεγάλος ἀστρονόμος, ἀστροφυσικὸς και φιλόσοφος τοῦ αἰῶνα μας James Jeans στὸ ἀποκαλυπτικώτατο βιβλίο του «Τὸ μυστηριῶδες Σύμπαν» τονίζει, πὼς ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν ἄστρον τοῦ Σύμπαντος εἶναι πιθανὸ νὰ φτάνη τὸ σύνολο ὀλων τῶν κόκκων τῆς ἄμμου ὀλων τῶν ἀμμουδιῶν ὀλων τῶν ἀκρογιαλιῶν ὀλου τοῦ Κόσμου. Ὁ ἴδιος ἀστρονόμος στὸ ἴδιο βιβλίο του παρομοιάζει τ' ἀπειρα ἄστρα τοῦ Σύμπαντος μὲ καρῶβια ποὺ πλέουν μέσα στὸν ἀπέραντο, δίχως ἀρχὴ και τέλος, ὀκεανὸ τοῦ Ἀπείρου. Μὲ τὴν ἴδια εἰκόνα τὸ Σύμπαν πρέπει νὰ πορομοιάζεται μὲ τεράστιο και κολοσιαῖο ὑπεργιγαντιαῖο και ἀπειρων διαστάσεων ὑπερωκεῶνιο, ποὺ πλέει μέσα στὸν ἀπειρο ὀκεανὸ τῆς Αἰωνιότητος, μέσα στὸ Ἄγνωστο, στὸ αἰώνιο Μυστήριο, στὴν αἰώνια Νύχτα. Καὶ πλέει αἰώνια γιὰ ποῦ και γιὰ πιὸ σκοπὸ;

Ἐν' ἀπὸ τὰ καρῶβια αὐτὰ ποὺ πλέουν μέσα στὸν ἀπειρο ὀκεανὸ τοῦ Σύμπαντος και μέσα στὴν Αἰωνιότητα εἶναι και ἡ Γῆ. Μέσα στὴν Ἰλιγγιώδη κι' ἔξουθενωτικὴ αὐτὴ εἰκόνα τοῦ Σύμπαντος πρέπει νὰ προβάλλεται και νὰ ἔνοραται πνευματικὰ και ἡ θέση τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν, ἂν πρόκηται, ἔστω και στὴ φαντασία μας, νὰ πάρουμε μιὰ ὀχρότατη ἰδέα τοῦ ἀληθινοῦ νοήματος τῆς ζωῆς μας μέσα στὸ Ἄπειρο και τὴν Αἰωνιότητα. Ὁ Ἀνθρωπος εἶναι ἓν' ἀπειροελάχιστο μέρος τοῦ Ἀπείρου — Παντὸς — Ἐνός. Ἐνας πολίτης τῆς παγκόσμιας και παναιώνιας Πολιτείας τοῦ Σύμπαντος. Καὶ τὸ ἀληθινὸ κι' αἰώνιο μυστικὸ τῆς ζωῆς και τῆς μοίρας

μας μέσα στο Σύμπαν είναι τὸ ἴδιο τὸ αἰώνιο μυστικὸ τῆς ζωῆς καὶ τῆς μοίρας τοῦ ἀπειροῦ κι' αἰωνίου Σύμπαντος!

Ὁ ἄνθρωπος ξεσφεντονισμένος ἀπὸ ἀγνώστες, ἀνεξιχνίαστες καὶ μυστηριακὲς δυνάμεις, μέσα στὸ ἄπειρο εἶναι ἓνα τραγικώτατο ὄν, ποῦ ἡ ἄνθρωπινη Σκέψη δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ συλλάβῃ τὴν πραγματικὴ εἰκόνα τῆς κοσμικῆς θέσης του καὶ τῆς ἀπέραντης κοσμικῆς τραγωδίας του. Τὸ ἄνθρωπινο Πνεῦμα δὲν πλάθει παρὰ μόνο μιὰ ὠχροτάτη ἰδέα τοῦ Κόσμου καὶ τῆς τραγωδίας τοῦ ἄνθρώπου μέσα στὸν Κόσμο. Σκαρφαλωμένος ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴ μυστηριώδη κοσμικὴ φύση του καὶ μοίρα του, ἀπάνω στὰ κατώγια τοῦ μυστηριακοῦ καραβιοῦ του, τῆς Γῆς, πλέει μέσα στὸν ἀπέραντο ὠκεανὸ τοῦ τρισκότεινου ἄγνωστου καὶ τοῦ αἰωνίου Μυστηρίου. Δὲν ξέρεי ἀπὸ ποῦ ἔρχεται, δὲν ξέρεи ποῦ πάει. Δὲν ξέρεи ποῦ εἶναι καὶ ποῦ βρίσκεται, ποιὸς εἶναι, ποιὰ ἡ ἀληθινὴ φύση του, ποιὰ ἡ ἀρχὴ καὶ ποιὸ τὸ τέλος του, ποιὰ ἡ οὐσία του καὶ ποιὰ ἡ ὑπαρξὴ του. Δὲν ξέρεи, ποιὰ εἶναι ἡ πρώτη ἀληθινὴ ἀρχὴ κι' αἰτία καὶ ποιὸς ὁ ἀληθινὸς τελικὸς σκοπὸς τοῦ Κόσμου, δὲν ξέρεи ἀν' ἔχη ὁ Κόσμος καὶ ἡ ζωὴ μέσα στὸν Κόσμο κάποιο σκοπὸ, κάποιο νόημα, καὶ ποιὸς εἶναι ὁ σκοπὸς αὐτὸς καὶ ποιὸ τὸ νόημα τῆς ὑπαρξὴς του καὶ τῆς ζωῆς του μέσα σ' ὅλη τὴν ἀπειρὴ κι' αἰώνια Δημιουργία. Δὲν ξέρεи ὁ ἄνθρωπος, τί θέλει στ' ἀληθινὰ καὶ τί ζητάει πραγματικὰ μέσα στὸν Κόσμο, ποιὰ ἡ μοίρα του μέσα στὸ Σύμπαν καὶ τὴν Αἰωνιότητα, ποιὸς ὁ κοσμικὸς προορισμὸς του καὶ ποιὸ τὸ κοσμικὸ χρέος του. Ποιὸ τὸ μεγάλο καὶ ἱερὸ χρέος του στὴ ζωὴ του μέσα στὸν Κόσμο καὶ πρὸς τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του καὶ προπάντων πρὸς ὅλη τὴν ἄνθρωπότητα. Πρὸς ὅλα τὰ ἄλλα μέλη τῆς ἀνθρώπινης Κοινωνίας, ποῦ ἔχουν τὴν ἴδια φύση, τὴν ἴδια ὑπαρξὴ, τὴν ἴδια ζωὴ καὶ τὴν ἴδια μοίρα μέσα στὸν Κόσμο, πρὸς τοὺς πραγματικοὺς κοσμικοὺς ἀδελφούς του. Δὲν ξέρεи ποιὰ ἡ μοίρα του ὕστερ' ἀπ' τὸ θάνατό του καὶ ἀναρωτιέται: "Ἰδια εἶναι ἡ μοίρα ὅλων τῶν ἀνθρώπων πέρ' ἀπ' τὸν τάφο; Ἰδια ἡ μοίρα τοῦ καλοῦ, τοῦ δίκαιου, τοῦ ὁραίου ἄνθρώπου, καὶ ἡ μοίρα τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ ἀδικου καὶ τοῦ ἐγκληματικοῦ ἄνθρώπου; Ἰδια εἶναι ἡ μοίρα τοῦ ἄνθρώπου—Σκουληκιοῦ καὶ ἡ μοίρα τοῦ ἄνθρώπου—Θεοῦ; Ἢ μοίρα τοῦ ἀνθρώπινου κτήνους καὶ ἡ μοίρα τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἥρωα, τοῦ Θεοῦ, ποῦ καρφώνεται γιὰ ὅλο τὸν Κόσμο στὸν Κεύκασο καὶ σταυρώνεται καὶ ξεψυχάει ἀπάνω στὸ Σταυρὸ καὶ στὸ Γολγοθᾶ; Δὲν ξέρεи τί γίνονται, ποῦ πᾶνε καὶ ποῦ βρίσκονται ὕστερ' ἀπ' τὸ θάνατό τους τὰ ἱερὰ καὶ ἅγια, στὰ μάτια του, πρόσωπα, ποῦ ἀγάπησε κι' ἐλάτρευσε μὲ ὅλη τὴν ψυχὴ του, μὲ θρησκευτικὸ πάθος καὶ θρησκευτικὴ λατρεία στὴν ἐφήμερη καὶ διαβατάρι-κη ἀπὸ τὸν Κόσμο τούτῃ ζωὴ του ἀπάνω στὴ Γῆ, πρόγονοι, γονεῖς, πατέρας, μάνα, γυναίκα, παιδιά, ἀδέρφια, συγγενεῖς, ἀδερφικοὶ φίλοι, ἠρωϊκὰ πρόσωπα τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς λατρείας ὅλου τοῦ Κόσμου. Δὲν ξέρεи τ' εἶναι στὸ βάθος ἡ Ζωὴ καὶ τ' εἶναι ὁ Θάνατος. Δὲν

ξέρει, ἂν διαφέρει ἡ Ζωὴ ἀπὸ τὸ Θάνατο, κι' ἂν στὸ βάθος ἡ Ζωὴ δὲν ἦναι θάνατος καὶ ὁ Θάνατος ζωὴ. Δὲν ξέρει, ἂν ἡ Ζωὴ ἢ ὁ Θάνατος στὴν πραγματικότητα δὲν ἦναι αἰώνιος ὕπνος κι' αἰώνιο ὄνειρο. Δὲν ξέρει, ἂν δὲν ἦναι πιὸ καλὰ νὰ πεθαίνει κανεὶς παρὰ νὰ ζῆ, ἂν δὲν ἦναι ἀπόλυτη ἀλήθεια ὁ λόγος τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων «Πεθαίνει νέος ὁ π' ἀγαπᾶνε οἱ Θεοὶ» καὶ ὑπέριστη σοφία οἱ λόγοι τοῦ Σειληνοῦ καὶ τοῦ Θεόγνι: «Κάλιο νὰ μὴ γεννηθῆ ποτὲ ὁ ἄνθρωπος ἀπάνω στὴ Γῆ καὶ νὰ μὴν ἰδῆ ποτὲ τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου κι' ἂν γεννηθῆ νὰ σπεύσῃ, ὅσο μπορεῖ πιὸ γλήγορα, νὰ περάσῃ τὶς πύλες τοῦ Ἄδη καὶ νὰ κοίτεται μέσα στὴ Γῆ μὲ σωρούς χῶμα ἀπὸ πάνω του.» Δὲν ξέρει, ἂν δὲν ἦσαν πιὸ κοντὰ στὴν Ἀλήθεια οἱ Θεῶδες τῶν Ἀρχαίων Καιρῶν, ποὺ ἔκλαιγαν καὶ θρηνοῦσαν στὴ γέννηση τοῦ Ἀνθρώπου κι' ἔχαιραν καὶ γλεντοκοποῦσαν στὸ θάνατό του (Ἡρόδοτ. Ε.4). Δὲν ξέρει, ἂν πέρα ἀπ' τὸν τάφο ἦναι τὸ βασίλειο τοῦ Μηδενὸς καὶ τῆς Ἀνυπαρξίας γιὰ τὸ βασίλειο τοῦ κόσμου τῶν ἡλιονησιῶν τῶν θείων Μακάρων, τῆς Ἀθανασίας καὶ τῆς ἡλιακῆς Αἰωνιότητος.

Ἡ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ δίχως ἀρχὴ καὶ τέλος ὠκεανὸ τοῦ Σύμπαντος, στὸ πρῶτο πνευματικὸ ἐνόραμά της, εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ καταραμένου θαλασσινοῦ τῶν μυστηριακῶν θρύλων τῶν λαῶν τῆς Βόρειας Εὐρώπης, ποὺ μοίρα του εἶναι νὰ γυρίζῃ αἰώνια μέσα στὶς φουρτουνιασμένες θάλασσες, τ' ἀγριεμένα καὶ λυσσασμένα πέλαγα καὶ τοὺς μανιασμένους ὠκεανούς, χορεύοντας σ' ὅλη τὴ ζωὴ του μὲ τοὺς σίφουνες καὶ τοὺς κυκλῶνες καὶ τοὺς τυφῶνες, χωρὶς ποτὲ ν' ἀράζῃ σὲ κανένα λιμάνι καὶ ποτὲ νὰ βρῖσκη καὶ νὰ χαίρεται τὴ λύτρωση καὶ τὴ γαλήνη. Μὲ μι' ἄλλη ζοφερότατη, ἀλλὰ πραγματικώτατη εἰκόνα ἡ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ταξειδευτῆ, ποὺ ταξειδεύει σ' ὅλη τὴ ζωὴ του κλεισμένος καὶ ἀλυσσοδεμένος μέσα σὲ σιδερόφραχτο τραῖνο ποὺ τρέχει ἀδιάκοπα κι' αἰώνια σὰν ἀστραπὴ μέσα σὲ ἀπέραντο, δίχως ἀρχὴ καὶ τέλος, τρισκότεινο τοῦνελ.

Ὁ ἄνθρωπος μέσα στὸ Σύμπαν εἶναι ὁ μυστηριώδης καπετάνιος τοῦ μυστηριακοῦ καραβιοῦ τῆς Γῆς, ποὺ πλέει αἰώνια μέσα στὸν ἀπέραντο ὠκεανὸ τοῦ Ἀγνώστου καὶ τοῦ αἰώνιου Μυστηρίου ἀνάμεσα σ' ὅλα τ' ἄλλα ἄπειρα μυστηριακὰ καράβια ὅλων τῶν ἄλλων ἀστρινων κόσμων τοῦ Σύμπαντος. Ριγμένος καὶ πεταμένος ὁ ἄνθρωπος μυστηριακὰ μέσα στὰ σταυροδρόμια τῶν ἀβύσσων τοῦ Ἀπείρου καὶ τῆς Αἰωνιότητος στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα δὲν εἶναι παρὰ ἓνα μετέωρο μέσα στὸ Ἄπειρο, ἓνα κλωτσοσκοῦφι τῶν ἄπειρων μυστηριακῶν δυνάμεων ὅλων τῶν κόσμων τῆς Δημιουργίας, ἓνας ἐρημίτης τοῦ Σύμπαντος, ἓνα τραγικώτατο ἔκθετο τοῦ Σύμπαντος, ἓνα πεντάρφανο καὶ παντέρημο ἔκθετο, ποὺ ἀξίζει μόνο ἄπειρη λύπηση καὶ συμπόνια, ἄπειρη στοργὴ πατρικὴ καὶ μητρικὴ καὶ ἀγάπη ἀδερφικὴ. Ἐνα σφαχτάρι γιὰ τὸ χασάπικο τοῦ Χάρου, ἓνας μελλοθάνατος ἰσόβιος κατὰδικος ἀλυσσοδεμένος μέσα στὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς του, ποὺ ζεῖ

ὅλες τις ἡμέρες ὅλης τῆς ζωῆς του ἀναμένοντας τὴν ἐκτέλεσή του. Μόνη του μοίρα, ἢ μοίρα ὅλων τῶν μοιρῶν του, ἢ ἀναμονὴ τῆς ἐκτέλεσής του ἀπὸ τὸ δῆμιό του, τὸ Χάρο.

Ἡ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα σ' ἐτοῦτον ἐδῶ τὸν πραγματικὸ μπρὸς στὰ μάτια μας κόσμο, τὸν ὄρατὸ καὶ χειροπιαστὸ φυσικὸ κόσμο, στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα — ἀλήθεια, στὸν πρῶτο πνευματικὸ ἐνοραματισμὸ τῆς, δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρὰ μόνο ἀτέλειωτο ταξειῖδι, ἀδιάκοπη σκληρὴ, φριχτὴ, τραγικὴ, ἀπαίσια πορεία, μέσ' ἀπὸ γκρεμνοὺς καὶ βάραιρα, ἀπὸ ἄβυσσες καὶ χἀη, πρὸς τὸ Θάνατο, πρὸς τὰ βασίλεια τῆς αἰώνιας Νύχτας, τοῦ Μηδενὸς καὶ τῆς Ἀνυπαρξίας. Ἡ ὑπέροτατη σοφία μιᾶς Ἰσπανικῆς λαϊκῆς παροιμίας λέει: «Τὴν ἴδια στιγμὴ, ποὺ γεννιέται ὁ Ἀνθρώπος, ξεκινάει καὶ τὸ σκουλήκι ποὺ θὰ τὸν φάη». Τὸ Σκουλήκι, ὁ φτερωμένος ἀρχιδράκοντας τοῦ Ἀπείρου καὶ τῆς Αἰωνιότητος! Τὸ Σκουλήκι, ὁ μοναδικὸς παντοδύναμος καὶ ἀκατάλυτος παναιώνιος παντοκράτορας ὅλου τοῦ Κόσμου! Ὁ Θάνατος, ὁ ἀδερφὸς τοῦ Χρόνου, ἀπολυταρχικὸς μονάρχης τῆς πολιτείας τοῦ Σύμπαντος! Ὁ Χάρος, ὁ μοναδικὸς μέσα σ' ὅλο τὸν Κόσμο μυστηριώδης σαλπικτῆς τοῦ τελευταίου σαλπίσματος τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν, τοῦ σαλπίσματος τοῦ Μηδενὸς καὶ τῆς Ἀνυπαρξίας! Ὁ Θάνατος, ἡ ἀπόλυτη πραγματικότητα, ἡ ἀπόλυτη ἀλήθεια, τὸ Α καὶ τὸ Ω τοῦ Παντός καὶ τῆς Ζωῆς, ἡ ἄβυσσος ὅλων τῶν ἀβύσσων, τὸ μυστήριον ὅλων τῶν μυστηρίων! Ἡ πρώτη ἀρχὴ καὶ ὁ τελικὸς σκοπὸς τοῦ Σύμπαντος! Ὁ Θάνατος, τὸ ἀπόλυτο κι' αἰώνιο Ὄν, τὸ ὄντως Ὄν, τὸ παντελῶς Ὄν! Ὁ Ἀνθρώπος μόνο ἓνα τίποτα, τὸ ἀπόλυτο μηδέν. Ὁ αἰώνιος ταξειδευτῆς μέσα στὸν ἄπειρο ὠκεανὸ τοῦ Μηδενός!

Μὲ τὸ ἴδιο αὐτὸ πνεῦμα, τὸ πνεῦμα τῆς μηδαμινότητος τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ τῆς ἀπόλυτης παγκυριαρχίας τοῦ Θανάτου καὶ τοῦ Μηδενὸς μέσα στὸ Σύμπαν καὶ τὴν Αἰωνιότητα, δίνει μιὰ φρικιαστικὴ εἰκόνα τῆς θέσης τοῦ Ἀνθρώπινου Ὄντος μέσα στὸν Κόσμο ὁ σύγχρονος Γερμανὸς φιλόσοφος A. Wenzl στὸ βιβλίον του «Ἡ Ἀθανασία» (Γαλ. μετάφρ. ἔκδ. Payot, Paris, 1957, σελ. 16) μὲ αὐτὰ τὰ λόγια: «Στὴν πραγματικότητα δὲν εἴμαστε παρὰ πεθαμένοι σὲ ἄδεια.» Μὲ ἄλλους λόγους ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σ' ὅλη τὴ ζωὴ μας μέσα στὸν Κόσμο δὲν εἴμαστε παρὰ νεκροί, ποὺ ἔχουμε βγεῖ ἀπὸ τοὺς τάφους μας καὶ περπατᾶμε ἀπάνω στὴ Γῆ μὲ τὴν ἄδεια τοῦ θεοῦ τοῦ κάτω Κόσμου, τοῦ Θανάτου, ὥσπου ν' ἀκούσουμε τὴ μουσικὴ τοῦ ξαναγυρισμοῦ μας μέσα στοὺς τάφους μας. Στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα στὴ ζωὴ μας μέσα στὸν Κόσμο δὲν εἴμαστε παρὰ ζωντανὰ πτώματα καὶ φαντάσματα, ποὺ γυρίζουμε ἀπάνω στὴ Γῆ μὲ τὴν ἄδεια τοῦ Χάρου. Ἡ Ζωὴ, στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα, εἶναι θάνατος, ὄνειρο ζωῆς — θανάτου, ποὺ σβύνει μέσα στὸ ζόφο τοῦ Μηδενός. Ὁνειρο πεθαμένων ποὺ δ-νειρεύονται, πῶς εἶναι ζωντανοί, ἐνῶ στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα δὲν εἶναι παρὰ δραπέτες ἀπὸ τὰ βασίλεια τοῦ Ἄδῃ, ποὺ πλανιῶνται μέσα στὸν Κόσμο ὥσπου νὰ ἠχήσῃ τὸ μεγάλο προσκλητήριον τοῦ ξαναγυρισμοῦ τους μέσα στὰ κελλιά τῆς αἰώνιας φυλακῆς τους μέσα στὸν κάτω Κόσμο.

Ἡ ζοφερώτατη αὐτὴ εἰκόνα τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν εἶναι ἡ εἰκόνα τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου στὴν πρώτη πνευματικὴ ἐνόρασή της ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς Στιγμῆς μέσα στὴν Αἰωνιότητα, τὴν ἀποψη τοῦ Χρόνου, στὴν πνευματικὴ ἐνόραση τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς φυσικοῦ ὄντος, ὡς ἀπειροελάχιστου μορίου τοῦ ἀπείρου φυσικοῦ Σύμπαντος. Ἀλλ' ἡ φιλοσοφικὴ Σκέψη ὅλου τοῦ Κόσμου θέτει τὸ ἐναγώνιο ἐρώτημα: Ἡ εἰκόνα αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ ἀπόλυτα ἀληθινὴ εἰκόνα τῆς ζωῆς μας μέσα στὸν Κόσμο; Στὸ ἐρώτημα αὐτὸ εὐγενικὴ προσπάθεια θὰ γίνῃ νὰ δοθῇ ὀρθὴ ἀπάντηση στὰ κεφάλαια πού θάρθουν πρὸς κάτω.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΥΔΗΣ